

THOMAS HARRIS

Rode Draak

(Red Dragon)

Men kan alleen zien wat men waarneemt, en men neemt alleen die
dingen waar die al in de geest aanwezig zijn.

ALPHONSE BERTILLON

©1981 Thomas Harris
All rights reserved
Uitgeverij Luitingh-Sijthoff
Alle rechten voorbehouden
Oorspronkelijke titel: Red Dragon
Vertaling: Henny van Gulik en Ingrid Tóth
Omslagontwerp: Kasteelmeesters

ISBN 978 90 210 2390 8
NUR 332

For Mercy has a human heart,
Pity a human face,
And Love, the human form divine,
And Peace, the human dress.

WILLIAM BLAKE

Songs of Innocence (The Divine Image)

Cruelty has a Human Heart,
And Jealousy a Human Face,
Terror the Human Form Divine,
And Secrecy the Human Dress.

The Human Dress is forged Iron,
The Human Form a fiery Forge,
The Human Face a Furnace seal'd,
The Human Heart its hungry Gorge.

WILLIAM BLAKE

Songs of Experience (A Divine Image)*

* Na de dood van Blake werd dit gedicht gevonden samen met tekeningen van *Songs of Experience*. Het komt alleen voor in postume uitgaven.

I

Will Graham gebaarde dat Crawford plaats mocht nemen aan een picknicktafel tussen het huis en de zee en reikte hem een glas ijs-thee aan.

Jack Crawford keek naar het gezellige oude huis, met het zout-zilverige hout in het heldere licht. 'Ik had je in Marathon na je werk moeten opwachten,' zei hij. 'Hier wil je er toch niet over praten.' 'Ik wil er nergens over praten, Jack. Maar jij moet het kennelijk kwijt, dus vooruit maar. Alleen, geen foto's. Als je foto's bij je hebt, laat ze dan in je tas zitten... Molly en Willy kunnen elk ogenblik terugkomen.'

'Hoeveel weet je?'

'Wat er in de *Miami Herald* en in de *Times* stond,' zei Graham. 'Twee gezinnen, die een maand na elkaar vermoord zijn. In Birmingham en Atlanta. Onder gelijksoortige omstandigheden.'

'Niet gelijksoortig. Dezelfde.'

'Hoeveel tips zijn er tot nu toe binnengekomen?'

'Zesentachtig toen ik vanmiddag langsging,' zei Crawford.

'Niet veel bijzonders. Geen van de bellers wist details te vertellen. Hij heeft de spiegels stukgesmeten en de scherven gebruikt. Geen van de tipgevers wist dat.'

'Wat heb je nog meer buiten de publiciteit gehouden?'

'Hij is blond, rechtshandig en vreselijk sterk. Hij draagt schoenen maat 44. Hij kan een paalsteek leggen. Er zijn alleen afdrucken van gladde handschoenen te vinden.'

'Dat heb je bekendgemaakt.'

'Hij is niet al te handig met sloten,' zei Crawford. 'De laatste keer heeft hij een glassnijder en een zuignap gebruikt om het huis binnen te komen. O, en hij heeft bloedgroep AB positief.'

'Is hij gewond geraakt?'

'Voor zover we weten niet. We hebben sperma en speeksel gevonden. Dat is onderzocht.' Crawford liet zijn blik over de vlakke zee dwalen. 'Will, ik wil je iets vragen. Je hebt hierover in de krant gelezen. De tweede zaak is breed uitgemeten op de televisie. Heb je er ooit over gedacht me te bellen?'

'Nee.'

'Waarom niet?'

‘Over het geval in Birmingham werden aanvankelijk weinig details bekendgemaakt. Het had van alles kunnen zijn... wraak, een bloedverwant.’

‘Maar na de tweede moord wist je waar het om ging.’

‘Ja. Een psychopaat. Ik heb je niet gebeld omdat ik dat niet wilde. Ik weet wie je hierbij helpen. Je hebt het beste lab tot je beschikking. Je hebt Heimlich in Harvard, Bloom van de universiteit in Chicago...’

‘En ik heb jou. Maar jij moet hier zo nodig motorboten repareren!’

‘Ik geloof niet dat ik je van veel nut zou zijn, Jack. Ik denk er nooit meer aan.’

‘Echt niet? Je hebt er twee te pakken gekregen. De laatste twee die we hadden, heb jij opgespoord.’

‘Hoe? Door dezelfde dingen te doen die jij en de anderen ook doen.’

‘Dat is niet helemaal waar, Will. Het gaat om jouw manier van denken.’

‘Volgens mij is er een hoop lulkoek verteld over de wijze waarop ik denk.’

‘Je hebt een aantal zetten gedaan die je nooit hebt uitgelegd.’

‘Het bewijs was er,’ zei Graham.

‘Zeker. Zeker was dat er. Meer dan genoeg... Achteraf. Vóór de ontknoping was er erg weinig waar we op af konden gaan.’

‘Je hebt de mensen die je nodig hebt, Jack. Ik geloof niet dat je met mij beter af bent. Ik ben hierheen gekomen om me daarvan los te maken.’

‘Dat weet ik. De laatste keer ben je gewond geraakt. Nu zie je er goed uit.’

‘Ik voel me ook best. Dat wil ik zo houden. Het heeft jou ook geraakt.’

‘Het heeft mij geraakt, maar niet zó.’

‘Daar gaat het niet om. Ik heb gewoon besloten ermee te stoppen. Ik geloof niet dat ik het kan uitleggen.’

‘Als je het niet meer zou kunnen zien... Mijn god, ik ben de eerste die dat kan begrijpen.’

‘Nee, dat is het niet. Zien... Het is nooit leuk, maar het lukt wel, zolang ze dood zijn. Het ziekenhuis, de interviews... dat is veel erger. Je moet het van je afschudden en blijven nadenken. Ik geloof niet dat ik dat nu nog zou kunnen. Ik zou wel kunnen kijken, maar ik zou niet meer nadenken.’

‘Ze zijn allemaal dood, Will,’ zei Crawford zo vriendelijk mogelijk.

Jack Crawford hoorde het ritme en de woordkeus van zijn eigen taalgebruik doorklinken in Grahams stem. Hij had Graham dat wel vaker horen doen bij anderen. Graham nam bij een indringend gesprek dikwijls de manier van spreken van de ander over. Aanvankelijk dacht Crawford dat hij het opzettelijk deed; dat het een truc was om de uitwisseling van woorden gaande te houden. Later beseftte Crawford dat Graham het onwillekeurig deed, dat hij het soms zelfs probeerde te vermijden, maar daar niet in slaagde. Crawford tastte met twee vingers in de zak van zijn jas. Hij haalde twee foto’s te voorschijn en legde die met de beeldzijde naar boven op tafel. ‘Allemaal dood,’ zei hij.

Graham keek hem even aan voor hij de foto’s oppakte.

Het waren gewone kiekjes: een vrouw gevolgd door drie kinderen en een eend; ze droegen picknickspulletjes naar de oever van een meer. Een gezin dat bij een taart stond.

Na een halve minuut legde hij de foto’s weer neer. Met zijn vinger schoof hij ze over elkaar terwijl zijn blik naar het strand gleed, waar de jongen neerhurkte, iets in het zand scheen te onderzoeken. De vrouw stond erbij te kijken, een hand op haar heup, terwijl de golven rond haar enkels speelden. Ze boog haar hoofd naar achteren om het natte haar van haar schouders te schudden.

Zonder acht te slaan op zijn bezoeker keek Graham net zo lang naar Molly en de jongen als hij naar de foto’s had gekeken.

Crawford voelde zich tevreden. Met dezelfde zorgvuldigheid waarmee hij de plaats voor dit gesprek had uitgekozen, hield hij nu de voldoening uit zijn blik. Hij meende dat hij Graham had. Laat het maar pruttelen.

Drie opvallend lelijke honden kwamen op hun gemak aanlopen en ploften neer op de grond rond de tafel.

‘Allemachtig!’ zei Crawford.

‘Hoogstwaarschijnlijk zijn het honden,’ verklaarde Graham. ‘Er worden hier voortdurend puppy’s gedumpt. De leuke raak ik wel aan iemand kwijt. De rest blijft hier rondhangen en wordt groot.’ ‘Ze zien er weldoorvoed uit.’

‘Molly heeft een zwak voor loslopende honden.’

‘Je hebt hier een best leventje, Will. Met Molly en de jongen. Hoe oud is hij?’

‘Elf.’

‘Een knappe knul. Hij wordt beslist langer dan jij.’

Graham knikte. ‘Dat was zijn vader ook. Ik ben hier gelukkig. Dat besef ik heel goed.’

‘Ik had het idee om met Phyllis hierheen te komen. Florida. Een plek zoeken om me terug te trekken als ik gepensioneerd ben en dit gejaagde leven kan opgeven. Maar ze zegt dat al haar vriendinnen in Arlington wonen.’

‘Ik had haar nog willen bedanken voor de boeken die ze me in het ziekenhuis heeft gebracht, maar ik heb het nooit gedaan. Wil je het tegen haar zeggen?’

‘Dat zal ik doen.’

Twee kleine brutale vogels streken op de tafel neer in de hoop iets te eten te vinden. Crawford keek toe hoe ze rondhupten alvorens weer weg te vliegen.

‘Will, dit monster schijnt gelijk te lopen met de maan. Hij heeft de familie Jacobi in Birmingham op zaterdagochtend 28 juni vermoord, met vollemaan. De Leeds in Atlanta heeft hij in de nacht van 26 juli, eergisteren, vermoord. Een dag vóór vollemaan. Dus met een beetje geluk hebben we iets meer dan drie weken voor hij weer toeslaat.’

Ik kan me niet voorstellen dat je hier rustig in de Keys wilt zitten wachten tot je erover leest in je *Miami Herald*. Verdomme, ik ben de paus niet! Ik schrijf je de wet niet voor, maar ik wil je wel vragen of je waarde aan mijn oordeel hecht, Will.’

‘Ja.’

‘Ik ben van mening dat we meer kans hebben hem vlug te pakken te krijgen als jij meehelpt. Verdomme, Will, pak je spullen en help ons! Ga naar Atlanta en Birmingham. Kijk daar rond. Kom dan naar Washington.’

Graham gaf geen antwoord.

Crawford wachtte tot vijf golven het strand overspoeld hadden. Toen stond hij op en slingerde zijn colbert over zijn schouder. ‘Laten we er na het eten verder over praten.’

‘Blijf hier eten.’

Crawford schudde zijn hoofd. ‘Ik kom straks wel terug. Er kunnen bij de Holiday Inn boodschappen voor me binnengekomen zijn. Bovendien moet ik nog een paar telefoontjes plegen. Bedank Molly in ieder geval.’

Crawfords huurauto deed een dunne stofwolk opwaaien, die neer-
sloeg op het struikgewas langs de schelpenweg.

Graham keerde terug naar de tafel. Hij was bang dat hij zich Sugarloaf Key zo zou herinneren: ijs dat in twee theeglazen lag te smelten, papieren servetjes die door de zeebries van de roodhouten tafel werden geblazen en Molly en Willy ver beneden hem op het strand.

Zonsondergang op Sugarloaf, de reigers zwijgen en de rode zon zwelt.

Will Graham en Molly Graham-Foster zaten op een uitgebeten stuk drijfhout, hun gezichten oranje in de zonsondergang, hun rug-
gen in violetkleurige schaduw.

Ze pakte zijn hand.

‘Crawford is bij me langsgelopen in de winkel vóór hij hierheen kwam,’ zei ze. ‘Hij vroeg hoe hij moest rijden naar ons huis. Ik heb geprobeerd je te bellen. Het zou wel handig zijn als je af en toe de telefoon eens oppakt. Toen we thuiskwamen, zagen we zijn auto staan en zijn we doorgelopen naar het strand.’

‘Wat heeft hij je nog meer gevraagd?’

‘Hoe het met je ging.’

‘En wat heb je gezegd?’

‘Ik heb gezegd dat het goed met je gaat en dat hij je verdomme met rust moest laten. Wat wil hij van je?’

‘Dat ik bewijsmateriaal bekijk. Ik ben forensisch-deskundige, Molly. Je hebt mijn diploma gezien.’

‘Je hebt een scheur in het behang met je diploma afgedekt, dat heb ik gezien, ja.’ Ze ging schrijlings op het stuk hout zitten om hem aan te kijken. ‘Als je je vroegere leven zou missen – wat je vroeger deed – zou je er volgens mij over praten. Dat doe je nooit. Je bent nu onbevangen, rustig en op je gemak... Dat vind ik heerlijk.’

‘We hebben het fijn samen, hè?’

Het kortstondige knippen met haar ogen vertelde hem dat hij iets beters had moeten zeggen. Voor hij iets wist te bedenken, praatte ze al verder.

‘Wat je voor Crawford hebt gedaan, was slecht voor jou. Hij heeft een heleboel anderen tot zijn beschikking. Godbetert de hele overheid vermoedelijk. Waarom kan hij ons niet met rust laten?’

‘Heeft Crawford je dat niet verteld? Hij was mijn superieur tijdens de twee zaken waarvoor ik de FBI-academie verliet om weer het veld in te gaan. Die twee zaken waren de enige die met deze te vergelijken zijn in al die jaren dat Jack dit werk al doet. Nu heeft hij weer zo’n zaak. Een dergelijk type psychopaat is uiterst zeldzaam. Hij weet dat ik... eh... ervaring heb.’

‘Ja, die heb je,’ zei Molly. Zijn hemd hing open en ze kon het gebogen litteken op zijn maag zien. Het was vingerbreed en verdikt en het werd nooit bruin. Het liep van zijn linkerheupbeen naar beneden en vervolgens omhoog naar zijn ribbenkast aan de andere kant.

Dr. Hannibal Lecter had dat met een stanleymes gedaan. Dit was gebeurd een jaar voor Molly Graham leerde kennen en het had bijna zijn dood betekend. Dr. Lecter, door de sensatiepers ‘Hannibal de Kannibaal’ genoemd, was de tweede psychopaat die Graham had gevangen.

Toen hij eindelijk uit het ziekenhuis was ontslagen, had Graham de FBI verlaten, was hij uit Washington vertrokken en had hij een baan gevonden als dieselmonteur bij de scheepswerf van Marathon in de Florida Keys. Het was een vak waarin hij was opgegroeid. Hij sliep in een caravan bij de werf tot hij Molly ontmoette en bij haar in haar gezellige, bouwvallige huis ging wonen.

Nu ging hij schrijlings op het stuk drijfhout zitten en pakte haar beide handen vast, terwijl hij haar voeten onder de zijne verborg. ‘Goed dan, Molly. Crawford denkt dat ik een speciale neus voor monsters heb. Het is een soort bijgeloof van hem.’

‘En denk jij dat ook?’

Graham keek naar drie pelikanen die achter elkaar boven het strand vlogen. ‘Molly, een intelligente psychopaat – vooral een sadist – is om diverse redenen moeilijk te vangen. In de eerste plaats is er geen aanwijsbaar motief, dus dat is niet de manier om hem te vinden. Verder heb je meestal geen enkele hulp van informanten. Weet je, bij de meeste arrestaties wordt meer gewerkt met lokvogels dan met spuurwerk, maar in een geval als dit zijn er gewoon geen aanwijzingen voor lokvogels. Misschien weet de dader zelf niet eens dat hij doet wat hij doet. Je moet het dus doen met de gegevens die je hebt. Je probeert zijn gedachtegang te reconstrueren. Je probeert een patroon te vinden.’

‘En je volgt en vindt hem,’ zei Molly. ‘Ik ben bang dat als je ach-

ter deze maniak – of wat hij dan ook is – aangaat, hij je hetzelfde zal aandoen als de vorige deed. Dat is het. Daar ben ik zo bang voor.’

‘Hij zal me nooit te zien krijgen of mijn naam horen, Molly. De politie moet hem oppakken als ze hem kunnen vinden. Niet ik. Crawford verlangt alleen maar een ander gezichtspunt.’

Ze keek hoe de rode zon zich boven de zee uitspreidde. Erboven gloeiden hoge wolken.

Graham hield van de manier waarop ze haar hoofd draaide, waarbij ze hem ongekunsteld haar minst fraaie profiel toonde. Hij zag de kloppende ader in haar hals en herinnerde zich plotseling duidelijk de zoute smaak van haar huid. Hij slikte en zei: ‘Wat moet ik verdomme doen?’

‘Wat je allang besloten hebt. Als je hier blijft en er worden nog meer mensen vermoord, krijg je misschien een hekel aan deze plek. Je heldencomplex en al die flauwekul. Als het zo is, zou je me niets moeten vragen.’

‘En als ik het je wél vroeg, wat zou je dan zeggen?’

‘Blijf hier bij mij. Mij. Mij. Mij. En bij Willy. Ik zou hem er met de haren bijslepen, als dat enige zin had. Maar ik veronderstel dat ik mijn tranen moet drogen en je met mijn zakdoek moet nazwaaien. Als het allemaal verkeerd afloopt, heb ik tenminste de voldoening dat je het enige juiste gedaan hebt. Die zal ik dan zo lang smaken als een eresaluut duurt. Daarna kan ik naar huis en één kant van het bed openslaan.’

‘Ik zou me op de achtergrond houden.’

‘Ja, vast wel. Ik ben egoïstisch, hè?’

‘Dat kan me niets schelen.’

‘Mij ook niet. Het is hier fijn en veilig. Door wat je vroeger hebt meegemaakt, besef je dat. Waardeer je dat, bedoel ik.’

Hij knikte.

‘Ik wil dat niet verliezen. Op geen enkele manier,’ zei ze.

‘Nee. Dat zal niet gebeuren.’

De duisternis viel snel, laag aan de zuidwestelijke hemel verscheen Jupiter.

Vergezeld door de opkomende halve maan liepen ze terug naar het huis. Ver van het strand sprongen aasvissen voor hun leven.

Na het avondeten kwam Crawford terug. Hij had zijn jasje uitge-

trokken, zijn das afgedaan en zijn mouwen nonchalant opgerold. Molly vond Crawfords dikke witte onderarmen weerzinwekkend. Hij deed haar denken aan een akelig verstandige aap. Ze bracht hem zijn koffie onder de ventilator op de veranda en ging bij hem zitten terwijl Graham en Willy de honden gingen voeren. Ze zei niets. Nachtvlinde tikten zachtjes tegen de horren.

‘Hij ziet er goed uit, Molly,’ zei Crawford. ‘Jullie allebei... gezond en bruin.’

‘Wat ik ook zeg, je neemt hem toch mee, hè?’

‘Ja. Ik moet wel. Ik kan niet anders. Maar ik zweer je, Molly, dat ik hem zal ontzien waar ik maar kan. Hij is veranderd. Het is geweldig dat jullie getrouwd zijn.’

‘Het gaat steeds beter met hem. Hij droomt nu niet zo vaak meer. Een tijdlang is hij geobsedeerd geweest door die honden. Nu verzorgt hij ze gewoon; hij praat niet meer de hele tijd over ze. Jij bent zijn vriend, Jack. Waarom kun je hem niet met rust laten?’

‘Omdat hij de pech heeft de beste te zijn. Omdat hij niet denkt zoals andere mensen. Op de een of andere manier krijgt de routine geen vat op hem.’

‘Hij denkt dat je hem wat aanwijzingen wilt laten nagaan.’

‘Dat wil ik ook. Niemand is daar zo goed in als hij. Maar hij heeft bovendien dat andere... verbeeldingskracht, projectievermogen. Noem het wat je wilt. Dat deel ervan vindt hij niet prettig.’

‘Dat zou jij ook niet vinden als je het had. Beloof me iets, Jack. Beloof me dat je erop toe zult zien dat hij er niet te nauw bij betrokken raakt. Ik denk dat het zijn dood zal betekenen als hij zou moeten vechten.’

‘Hij hoeft niet te vechten. Dat beloof ik je.’

Toen Graham de honden verzorgd had, hielp Molly hem met pakken.

2

Langzaam reed Will Graham langs het huis waar het gezin van Charles Leeds had gewoond en was gestorven. De vensters waren donker. Een buitenlicht brandde. Twee blokken verder parkeerde

hij zijn auto, en hij liep terug door de warme avond. In een kartonnen doos droeg hij de verslagen van de politie van Atlanta.

Graham had erop gestaan alleen te gaan. Elke andere aanwezige in het huis zou hem afleiden... Dat was de reden die hij Crawford had opgegeven. Maar hij had nog een andere, een persoonlijke reden: hij wist niet goed hoe hij zou reageren. Hij wilde niet dat er voortdurend ogen op hem gericht zouden zijn.

In het lijkenhuis had hij nergens last van gehad.

Het twee verdiepingen tellende stenen huis was door een bebost stuk grond van de weg gescheiden. Lange tijd stond Graham onder de bomen naar het huis te kijken. Hij probeerde zijn innerlijk tot bedaren te brengen. In zijn hoofd zwaaide een zilveren slinger duister heen en weer. Hij wachtte tot de slinger stil hing.

Enkele burenschouwelingen voorbij, keken steels naar het huis en toen vlug de andere kant op. Een huis waarin vermoord is, is voor de burenschouwelingen verdacht, als het gezicht van iemand die hen verraden heeft. Alleen buitenstaanders en kinderen staren.

De gordijnen waren open, zag Graham opgelucht. Dat betekende dat er geen familieleden binnen waren geweest. Familieleden doen de gordijnen altijd dicht.

Hij liep om het huis heen, waarbij hij zich voorzichtig bewoog en geen zaklantaarn gebruikte. Twee keer bleef hij staan om te luisteren. De politie van Atlanta was van zijn aanwezigheid hier op de hoogte, maar de burenschouwelingen niet. Ze zouden zenuwachtig zijn. Misschien zouden ze schieten.

Hij tuurde door een raam aan de achterkant van het huis en kon langs silhouetten van meubelstukken helemaal door het huis heen kijken, tot het buitenlicht aan de voorkant. Er hing een zware geur van jasmijn in de lucht. Er liep langs bijna de hele achterkant van het huis een veranda. Op de verandadeur zat het zegel van de politie van Atlanta. Graham verwijderde het zegel en ging naar binnen. De deur van de veranda naar de keuken was voorzien van triplex waar de politie het glas eruit had gehaald. Bij het licht van zijn zaklantaarn ontsloot hij de deur met de sleutel die de politie hem had gegeven. Hij wilde de lichten aandoen. Hij wilde zijn glimmende insigne omspelden en wat officiële geluiden maken om zijn aanwezigheid te rechtvaardigen in het stille huis waar vijf mensen waren gestorven. Hij deed niets van dat alles. Hij liep de donkere keuken in en ging aan de ontbijttafel zitten.